

2. Мулз Д., Нілссон, П. Не знання, а навички // Відомості. 2017. № 4402.

3. The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution/>.

УДК 331.5.024.5

Базиліук Б.Г.,

доцент кафедри управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ МОЛОДІЖНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Трансформація робочих місць — явище, яке охопило як розвинені країни, так і країни з середніми та низькими доходами. Найбільші технологічні зміни, на думку багатьох експертів, які призводять до глибинних структурних змін на ринку праці пов'язані зі стрімким розвитком технологій штучного інтелекту, роботизації, 3-D прінтингом та Інтернетом речей. Водночас сучасні технологічні та цифрові інновації посилюють нерівність та неоднозначно впливають на зайнятість. Існуючі погляди про сприятливі наслідки інноваційного розвитку для ринку праці майбутнього, які полягають, насамперед у створенні нових робочих місць, балансуються застереженнями багатьох дослідників про вагомі можливості інновацій знищувати традиційно стабільну у минулому зайнятість. Водночас консенсус дослідників щодо сучасної зайнятості полягає у виокремленні груп ризику, до яких відносяться низько кваліфіковані працівники, а також працівники, які здійснюють нетворчу діяльність в сфері обслуговування [1].

Найглибші трансформації глобального ринку зайнятості пов'язані із революційними темпами прискоренням розробки й впровадження інноваційних (дискретних) технологій. Це зумовлено тим, що технологічний розвиток відчутно підвищив продуктивність, внаслідок чого кількість зайнятих на виробництвах товарів та послуг людей поступово (а іноді — стрибкоподібно) вивільняється. Крім цього відповідні технології дозволяють замі-

нити навіть ті ділянки виробництва, де виконувати складні завдання могли виключно люди.

Для України, яка прагне бути паритетним партнером на міжнародному ринку праці, актуалізується потреба адаптації робочої сили, насамперед її молодіжного сегменту. Зважаючи на те, що молоді люди потрапляють у групи ризику в новому цифровому та технологічному світі, важливим завданням є пошук оновленої державної політики молодіжної зайнятості та відповідних форм її підтримки [2, с. 163]. Молодіжна зайнятість в Україні підпадає під традиційні обмеження, притаманні цій категорії на ринку праці — соціальна незахищеність, дискримінація в оплаті, а також — нестача досвіду, які посилюють вразливість цієї категорії робочої сили, що не сприяє розширенню молодіжної зайнятості в країні.

В дослідженні Європейського центру розвитку і професійної підготовки, зазначається, що секторами, які до 2026 р. найбільше залучають молоду робочу силу є: фінансове посередництво; передача інформації та зберігання даних; торгівля, готелі та ресторани; і послуги з охорони здоров'я та догляду [3]. В Україні молодіжна категорія робочої сили у значній мірі краще підготовлена до залучення до роботи у вказаних вище секторах, але не знаходячи можливостей реалізації, схиляється до імміграції.

Питанням політики розширення молодіжної зайнятості приділяється значна увага у багатьох країнах світу, окремі елементи яких доцільно адаптувати в Україні. Заслуговує на увагу досвід країн ЄС у формуванні та імплементації молодіжної стратегії у 2019–2027 рр., де визначено цілі покращення становища молоді через вирівнювання можливостей в освіті та на ринку праці, а також заохочення до активної громадянської позиції, соціальної інтеграції та солідарності [4]. Для чого створено ініціативи у восьми областях: працевлаштування та підприємництва; соціальної інклюзії; участі; освіти та навчання; здоров'я та добробуту; волонтерства; молоді та світі, а також — творчості й культури.

Для України пріоритетними напрямками розширення молодіжної зайнятості доцільно визначити:

– Створення нових сучасних та перспективних робочих місць з конкурентоспроможним серед країн найближчих-сусідів ЄС рівнем оплати праці. Забезпечення молодіжної зайнятості в Україні важливо розглядати в контексті загального прискорення економічного зростання та підвищення якості життя та рівня оплати праці. Україна, яка даними МВФ є однією з найбільш бідніших країн Європи (ВВП на душу населення у 2018 р. склав 2963,5 дол США а ВВП за паритетом купівельної спроможності 9283,4 дол США)

з критично низьким рівнем оплати праці [5]. Без забезпечення цих базових умов український сегмент ринку праці у віці 14–29 років збереже підвищені темпи згорання.

– Ревізія навчальних програм. Зарубіжний досвід засвідчує вагомі перспективи від реалізації співробітництва на рівні «школа та вищі навчальні заклади — бізнес». Адаптація навчального процесу під сучасні потреби бізнесу та розширення державного професійне навчання для молоді є важливим невідкладним завданням стратегічної значущості.

– Розширення державного фінансування активних заходів на ринку праці для молоді, в тому числі для: розвитку системи інформування молоді про варіанти кар'єрного росту, необхідні навички для успішного працевлаштування, а також про різні навчальні програми.

– Розвиток в Україні системи підприємницької освіти та підприємницьких навичок. Для цього необхідно у середній школі сприяти розвитку підприємництва на основі розширення позашкільних заходів та візитів на підприємства; розробити та імплементувати до системи освіти курсів з підприємництва, а у ВНЗ — відповідних кафедральних програм; передбачити розвиток неформальної освіти — тренінгів з молодіжного підприємництва, залучення наставників-бізнесменів, розширювати відомості про успішні приклади та моделі розвитку молодіжного підприємництва, а також розширювати інтерактивні онлайн канали налагодження такого інформування.

– Розширення доступу молодих підприємців до фінансування. Для чого доцільно передбачити: створення фінансових послуг, орієнтованих на молодь, включаючи пільгове кредитування та інше співставне фінансування; створити національне кредитне бюро з розвитку молодіжного підприємництва; системно підвищувати фінансову грамотність молоді.

Література

1. Global Employment Trends for Youth 2017 — Paths to a better working future [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_598669.pdf

2. Базилюк Б.Г. Управління персоналом у контексті соціальної відповідальності бізнесу : монографія / Л.П. Червінська, Б.Г. Базилюк. — Київ : КНЕУ, 2018. — 212, [4] с.

3. Cedefop (2018). Annual report 2018. Luxembourg: Publications Office. [Електронний ресурс] — Режим доступу : https://www.cedefop.europa.eu/files/4175_en.pdf

4. EU Youth Strategy [Электронный ресурс] — Режим доступа : https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

5. Ukraine : Request for Stand-By Arrangement and Cancellation of Arrangement Under the Extended Fund Facility-Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for Ukraine. IMF Country Report No. 19/3, січень 2019 [Электронный ресурс] — Режим доступа : <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/CR/2019/cr1903.ashx>

УДК 331.5

Лин С.Д.,
старший преподаватель
УО «ГГУ им. Ф. Скорины», Беларусь

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СФЕРЕ СЕЛЬСКОГО, ЛЕСНОГО И РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА БЕЛАРУСИ

Несмотря на рост уровня урбанизации во всем мире, роль сельской местности остается огромной: обитаемая территория для проживания людей, место для производства сельскохозяйственной, рыбной, лесной продукции, зона рекреации, сохранения национальных традиций и т.д. Этим обуславливается актуальность исследования человеческого капитала села и, прежде всего, тенденций его изменения в социально-трудовой сфере.

Общая численность сельского населения постоянно уменьшается. С 1990 года его сокращение составило около 1500 тыс. человек, что касается и доли сельского населения Беларуси. Численность трудоспособного по возрасту населения сократилась за указанный период времени на 36,1 %. Среди трудоспособного населения сельских территорий около 80 процентов относятся к занятому населению — в 2017 г. 81,3 %. Число безработных в сельской местности в 2017 г. было 59018 человек. Уровень безработицы с 2016 года уменьшился на 1,1 процентных пункта и составил в 2017 г. 5,6 %.

Если обратиться непосредственно к отрасли сельского, лесного и рыбного хозяйства, то на 100 уволенных работников приходится 94 принятых. То есть указанная отрасль испытывает нехватку кадров — в 2017 г. ее потребность в работниках, заявленная в органы по труду, занятости и социальной защите, составила почти 8 тыс. человек [1, с. 95,101].

Большая часть работников данного вида деятельности сосредоточена в Минской и Брестской областях [2, с. 17]. Это объяс-